

مکانیابی کاربریهای مراکز تجاری با رویکرد پایداری اجتماعی

جواد شریف نژاد^{۱*}، فروز خلیل زاده^۲

۱- عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد ارومیه (Jshn-1@hotmail.com)

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارومیه، (forouzkh92@gmail.com)

چکیده

استقرار هر عنصر شهری در موقعیت فضایی- کالبدی خاصی از سطح شهر، تابع اصول، قواعد و ساز و کارهای خاصی است که در صورت رعایت آن اصول، موفقیت و کارایی عملکردی آن عنصر در همان مکان مشخص بیشتر خواهد شد و در غیر این صورت مشکلات بسیاری بروز می کند. بنابراین در عصر معاصر دستیابی به تعادل در توزیع فضایی منابع و خدمات رسانی در قالب معماری پایدار، هدف اصلی برنامه ریزان می باشد. تعیین توزیع مراکز خدماتی و یا منابع و هزینه، مسأله ای است که اغلب اوقات برنامه ریزان با آن سر و کار دارند و تلاش می کنند که تخصیص منابع و خدمات را هدایت کنند. در برنامه ریزی، توزیع متعادل مستلزم تعیین مکان منابع و تسهیلات است، به گونه ای که همه اقشار جامعه به صورت عادلانه به آنها دسترسی پیدا کنند. با توجه به اهمیت مکانیابی و جایگاه آن در طرح ها و پروژه های مختلف، اهمیت مکان مراکز تجاری و تأثیر مستقیمی که بر الگو و عملکرد آن خواهد داشت مشخص خواهد شد. روش تحقیق این مقاله به صورت کیفی و از طریق مطالعه منابع کتابخانه ای بوده که بعد از بررسی و تعاریف کلی در رابطه با اصول مکانیابی و معماری پایدار، به نتایجی رسیده که می تواند الگوی مناسبی در راستای ارائه راهکار برای مکانیابی مراکز تجاری در راستای اهداف معماری پایدار نیز باشد.

واژه های کلیدی: معماری، مراکز تجاری، پایداری اجتماعی

۱- مقدمه

تعاریف مختلفی از برنامه ریزی و مکانیابی کاربری اراضی شهری ارائه شده ولی همگی آنها بر نکات مشترکی تأکید دارند. برنامه ریزی کاربری اراضی شهری یعنی ساماندهی مکانی و فضایی فعالیتها و عملکردهای شهری بر اساس خواسته و نیازهای جامعه شهری [۱] برنامه ریزی کاربری اراضی شهری به معنی الگوی توزیع فضایی یا جغرافیایی عملکردهای مختلف شهر می باشد عملکردهایی چون نواحی مسکونی، صنعتی، تجاری، خرده فروشی و فضاهای تخصیص داده شده برای استفاده های اداری، موسسات، نمادهای اجتماعی و گذران اوقات فراغت. برنامه ریزی کاربری اراضی شهری عملی است که طی آن که برای هر واحد زمین، کاربردی خاص تخصیص می دهند، هدف از این برنامه ریزی ایجاد برنامه ای است که میزان رفاه اجتماعی را با توجه به محدودیتها افزایش دهند. برنامه ریزی کاربری اراضی علم تقسیم زمین و مکان برای کاربردها و مصارف مختلف زندگی